

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Oglasi: enostopna mm vrsta za
enkrat 50 para, večkrat popust

JUGOSLA

Vseučeliški knjižnici
v Ljubljani.
Obvezni izvod,
poštine prosto.

Uredništvo:
ulica 1/I. Telefon 360.
Uprava:
rg 8. Telefon 44.
pisi se ne vračajo.
jem je priložiti znamke
za odgovor.

Zaključna seja genovske konference.

ZAKLJUČNI GOVOR PREDSEDNIKA DE FACTA. — RUSKO VPRAŠANJE JE OSTALO NEREŠENO. — KONFERENCO JE SMATRATI ZA PONESREČENO.

Genova, 19. maja. (Izv.) Plenarna seja konference. Predsednik genovske gospodarske konference De Facta se je v svojem zaključnem govoru zahvalil za izraze prijaznega spoštovanja, ki so bili naklonjeni Italiji. Izrazil je svoje veselje, da so bili sprejeti najvažnejši predlogi gospodarske komisije. Konference je določila važne smernice, da bi se doseglo ozdravljenje evropskega finančnega stanja. Odkrito pa moram povedati in izjaviti, je dejal de Facta, da bi imeli vsi sklepi genovske konference le teoretično vrednost, ako bi posamezna evropska vprašanja že poprej ne bila rešena in ako se pred vsem ne ustvarijo potrebni pogoji, da se privede gospodarski organizem Evrope zopet do normalnega življenja. Z največjo skrbnostjo nam je rešiti enega najvažnejših problemov: povratek Rusije v evropsko gospodarsko življenje. Toda čas, ki je bil odmerjen tej konferenci, je bil prekratek, kakor smo videli, da bi omogočil končnoveljavno ureditev tega tako važnega vprašanja. Res je, da nismo prišli do končnoveljavnega sporazuma, toda rešili smo najvažnejše, tako da moremo računati na kasnejši uspeh prizadevanj, ki smo jih kazali na konferenci. Ako dela haaska konference, kakor moremo upati, zmorejo težkoče, ki so še ostale, tedaj bomo mogli pripisovati Genovi največjo zaslugu na tem uspehu. Vse države, ki so bile včeraj še ločene po razdirajočih posledicah vojne, so skupno osnovali to novo evropsko politiko. Značaj splošnosti in evropskega pomirjevanja, ki si ga je prizadevala Italija dodeliti genovski gospodarski konferenci, mora vtisniti svoj znak bodoči evropski politiki. Potem jamstev za mirovno pogodbo — dasi le začasno in omejeno — se razširja iz Genove beseda miru, onega miru, ki je največja želja vseh narodov. De Facta je zaključil svoj govor: V imenu kralja, vlade in italijanskega

ljudstva pozdravljam iz srca in udano vse navzoče odposlane in se jim zahvaljujem za dragoceno sodelovanje. Iz srca želim blaginjo in blagoslov vsem narodom, ki so bili tu zastopani.

Genova, 19. maja. (Izv.) Tretja in hkrati zaključna plenarna seja genovske konference je bila z običajnimi formalnostmi otvorjena danes dopoldne. Ko je bil sprejet zapisnik druge plenarne seje te konference, je povzel besedo predsednik gospodarske komisije Colrat, da bi poročal o njenem delovanju. On smatra za najvažnejši vzrok gospodarske stiske v vsej Evropi motenje ravnotežja v produkciji. Posebno pažnjo bo treba posvetiti izdelovanju sirovin. Ako se ne oziramo na menjavne cen in računamo le s težo v svetovni trgovini izmenjanega blaga, vidimo, da se je od leta 1913. znižala za polovico. Čas je že, da pride Evropa do zdravega gospodarstva, ki bi ga mogla jamčiti vsem narodom zveza narodov. Kar se tiče tarifov, je hotela gospodarska komisija spoštovati svobodo držav, katerim bi bilo možno urediti svoje narodno gospodarstvo po lastnih željah in si potem tarifov priskrbeti primernih dohodkov. Obširno se je komisija bavila z vzpostavitvijo pogodbenih odnošajev. V spoznanju, da je nemogoče potom enakomerne ureditve izravnati neenakost, ki jo povzročata različnost produkcijskih pogojev in razlika v plačilnih sredstvih, je komisija natančno ugotovila ukrepe, ki odgovarjajo trgovski solidnosti pogodbe sklepajočih držav. Usoda Evrope zavisi od tega, da se narodi uživje v nove razmere. Kdor bi poizkušal pogodbe kršiti, bi ravnal zoper interese Evrope in zoper duh, ki je navdajal odposlane na genovski gospodarski konferenci.

Politična misija dr. Laginje v Beogradu.

Beograd, 19. maja. (Izv.) Včeraj je dospel v Beograd bivši hrvatski ban dr. Matko Laginja. Na vprašanje nekaterih novinarjev je izjavil, da je dospel semkaj v osebnih zadevah. Vendar prevladuje mnenje, da dr. Laginja sedaj ne sodeluje več aktivno v politiki hrvatskega bloka, s katero se tudi popolnoma ne strinja. V političnih krogih v Beogradu pripisujejo prihodu dr. Laginje vseeno gotov pomen. Sodi se, da hoče prevzeti vlogo posredovalca. Dr. Laginja pripada zmerni skupini hrvatskega bloka, ki stopa vedno bolj na površje. To se opaža posebno sedaj, ko nepopustljivo stališče hrvatskega bloka, ki ga je zavzel povodom mednarodne gospodarske konference v Genovi, ni dovedel do nobenega uspeha. Dr. Laginja je osebni prijatelj poslanca Stojana Protića, katerega namerava v Beogradu posetiti.

Parlamentarni odbori.

Beograd, 19. maja. (Izv.) Tekom današnjega dne so se konstituirali odbori, ki jih je narodna skupščina izvolila na svoji včerajšnji seji. Za predsednika odbora, ki ima nalogo ugotoviti vzroke pogina vojaških novincev v Albaniji, je bil izvoljen poslanec Svetozar Gjorgjević, za predsednika odbora, ki naj prouči zakon o razporedbi srezov v zezki oblasti, pa poslanec Ljuba Jovanović. Ta poslanec je bil tudi izvoljen za predsednika odbora za razveljavljenje § 18 zakona o zaščiti države (tako zvanega kancelaragrafa).

Amnestija.

Beograd, 19. maja. (Izv.) Zemljoradniški klub je povodom izdelanja ukaza o amnestiji, ki ga vlada namerava predložiti kralju Aleksandru v podpis, izrazil potom ministra za pravosodje željo, naj se amnestija razteza tudi na častnike in vojaške, ki so zakrivilili kak prestopke v bojih na solunski fronti. Poleg tega želi zemljoradniški klub, naj amnestija povodom kraljeve proke obsega tudi prestopke, ki so jih zakrivilili naši državljani po povratku v domovino. Nadalje naj se amnestija nanaša tudi na vse dezertarje, ki so se izročili sovražniku, potem na prestopke zoper varnost države, zlasti v Južni Srbiji, na prestopke zoper javni red, na politične prestopke brez kakršnekoli omejitve, na politične prestopke potem tiska, na prestopke zoper volilni zakon, na prestopke zoper gozdni zakon in na škodo, ki se je povzročila na gozdnih nasadih, posebno v Bosni, Hercegovini, Dalmaciji itd.

PAŠIĆ SE NI PRIVOLIL V PODPIS DOLARSKEGA POSOJILA.

Beograd, 19. maja. (Izv.) »Novosti« poročajo iz Sarajeva: Ministrski predsednik Nikola Pašić baje še ni dal svojega privoljenja k sklenitvi posojila v znesku 100 milijonov dolarjev, ki ga je ponudila ameriška bančna skupina Bler. Gospod Pašić prepušča vladi, naj po svojem predudarku najde rešitev in naj predlog predloži narodni skupščini, ako vlada dotlej ne dobi kake boljše ponudbe. Po svojem povratku v Beograd bo predsednik ministrskega sveta Pašić na licu mesta sondiral teren, in po tem se bo ravnalo nadaljnje postopanje vlade v tem vprašanju. Za danes pričakujejo v Beogradu prihoda delegata te bančne skupine, ki jo je doslej zastopal g. Crass. Pričakujejo tudi, da pride še tekom dneva v Beograd g. Antoine in še nekateri drugi gospodje, ki so naši vladi stavili enake ponudbe, kakor skupina Bler.

INTERVENCIJA ZA GMOTNO ZBOLJŠANJE SODNIKOV.

Beograd, 19. maja. (Izv.) Danes dopoldne je sprejel zastopnik predsednika ministrskega sveta minister Trifković odposlane udruženja sodnikov pod vodstvom g. Radivojevića. Odposlanec so zahtevali, naj se izvede zakon o gmotnem izboljšanju njihovega stanu. Minister je obljubil, da bo temu vprašanju posvetil največjo pažnjo in da bo gledal na to, da se to vprašanje reši, čim se finančni minister povrne v Beograd.

AGRARNI KOMITE MINISTROV.

Beograd, 19. maja. (Izv.) Agrarni komite ministrov je imel danes sejo, na kateri je sprejel načrt zakona o ureditvi agrarnih razmer v Dalmaciji. Načrt naj se v zmislu sprejetega sklepa zredigira tekom dveh dni in nato predloži narodni skupščini v nadaljnjo razpravo.

KABINETNA KRIZA NA GRŠKEM.

Atene, 19. maja. (Izv.) Stratov kabinet je odstopil. Kralj je pozval k sebi Gunarisa.

Razpust ljubljanskega občinskega sveta

Demokratom se je posrečilo, izposlovati v Beogradu bistveno spremembo občinskega volilnega reda. Prvotni občinski volilni red je bil preveč proporc. Novi demokratski volilni red pa prikrajšuje proporc na ta način, da dobi stranka z največ glasovi polovico (manj enega) mandatov, prištevši še one, ki ji odpadejo od proporcne razdelitve ostale polovice mandatov, razdeljena med vse udeležene stranke.

Za spremembo volilnega reda niso bili merodajni stvarni razlogi. Demokratji niso mogli preboleti dejstva, da so izgubili neomejeno oblast na ljubljanskem mestnem magistratu. Čutili so, da so z izgubo Ljubljane, izgubili tudi zadnjo svojo postojanko v Sloveniji.

Kaj so vse poskušali demokrati, da dobe v Ljubljani svojega župana. Celo SLS so prosili za glasove in ji ponujali podžupana. Vendar vse zastoj. Vse stranke so si bile edine v tem, da se mora zrušiti demokratski sistem. Demokratji so ostali v manjšini. Moralna klofuta, ki so jo s tem dobili, je bila uničujoča obsodba za protidržavno politiko centralističnih absolutistov. Slovenska ljudstvo je sklenilo nad demokrati svoje račune.

Če bi demokrati kolikaj verovali v svoje pravo, potem bi šli med ljudstvo in ga skušali pridobiti zase. Toda tega niso storili. Poskušali so sicer najti vezi s širokimi plastmi ljudstva, a ljudstvo je odklonilo vsak stik z bankrotno, nedemokratsko in nesocialno stranko.

Poštenim in legalnim potom si demokrati niso mogli osvojiti Ljubljane. Zato so si izmislili drug načrt.

Računali so, da so dobili v Ljubljani pri zadnjih občinskih volitvah relativno največ glasov in na tej osnovi so skovali in oktroirali nov občinski volilni red.

Marsikateri račun demokratov je ljudstvo prekrizalo in prepričani smo, da ga bo tudi to pot. Z intrigami in s prikrajševanjem ljudskih pravic se ne pridobiva zaupanja in novih pristašev. In demokrati s svojim poslovanjem niso le utrpeli vsak prirastek svojim vrstam v Ljubljani, ampak izgubljajo celo tam, kjer so imeli najtrdnjše strankine stebre.

Novi občinski volilni red je nedemokratski, ker odvzema manjšinam pravico zastopstva. Toda kaj je demokratom za demokratizem. Značilno za razmere v »svobodni« državi je, da vladajoče stranke prikrojajo zakone, kot to odgovarja slučajno njihovim političnim situaciji. Z novo vlado, novi zakoni, ali z drugo besedo: anarhija in brezpravnost vespovsod.

Z razpisom novih občinskih volitev so demokrati dolgo čakali in razpust občinskega sveta v Ljubljani se je obetal več mesecev. Čakali so predvsem vsled tega, ker so upali, da bodo našli poleg novega volilnega zakona še drug vzrok za razpust. Toda vzroka ni bilo. Večina občinskega sveta je s svojim stvarnim in občeokoristnim delom naravnost vzorno izvrševala občinske poste. Tudi demokrati niso mogli zadeti ob kamen spoditke, ki bi bil vzrok za razpust. Ostal je demokratom za razpust občinskega sveta edini vzrok: novi volilni red.

Ta vzrok je pa nemoralen in naloga cele Ljubljane bo, da demokrate pri volitvah pošteno izplača za nasilje. Vrv, ki so jo demokrati hoteli zadržati okoli vratu večini Ljubljane, bo zadržala vrat demokratov samih.

Zopet bo zastalo vse občinsko delo. Komaj započete občeokoristne akcije bodo počivale. Ljubljana bo trpela ogromno materialno škodo. Vse to sarpa vsled neprepence demokratske klike, ki hoče ubiti ljudsko voljo.

Vendar ljubljanski občani niso demokratski hlapci. Obračun ne izostane!

Izprtje delavstva južne železnice v Mariboru.

VEČ TISOČ DELAVCEV VRŽENIH NA CESTO. — PAPIRNATE OBLJUBE NE MOREJO ZADOVOLJITI IZSTRADANEGA DELAVSTVA.

Maribor, 19. maja. (Izv.) Ko je delavstvo južne železnice danes dopoldne prišlo v delavnico, da tamkaj nadaljuje svoje brezdelje, to je svojo že več dni trajajočo pasivno rezistenco, je našlo vrata delavnice zaprta in zastražena. Na vratih pa je bil nabit oglas podpisani v imenu nadzorovalnega odseka prometnega ministrstva od višjega inspektorja Koste Nikolića in od zastopnika obratnega ravnateljstva Ogrinca. V tem oglasu se javlja delavstvu, da je vlada odobrila zahteve po draginskih dokladah. Ker pa se delavstvo pred izplačilom teh dokladov ne zopet poprijeti dela, je uprava južne železnice primorana iz gospodarskih razlogov začasno zapreti delavnice. Tudi na vratih drugih obratov, ki so se pridružili pasivni rezistenci, kakor v kurilnici, pri progovni sekciji koroške proge in v materialnem skladišču, so

bila vrata zaprta in zastražena ter so bili na njih nabiti oglasi, ki naznanjajo delavcem, da je z ozirom na to, ker je vlada ugodila zahtevam delavstva, ker se pa ono noče povrniti na delo pred izplačanjem zahtevanih draginskih dokladov, bila uprava južne železnice primorana izpreiti upoštevanje prihajajoče delavstvo teh obratov. Delavoljni pa imajo vsak trenutek možnost, da se zopet javijo na delo pri svojih predstojnikih. Njihov ponovni sprejem pa je odvisen od odločitve zastopnika obratnega ravnateljstva. — Izprtje delavstva, ki ga je več kot tri tisoč, je povzročilo veliko razburjenje. Navzlic vsem zagotovilom, da so draginske doklade dovoljene, delavstvo do sedaj še ni prejelo vinarja. Ravnotako je nerešeno prašanje glede izplačila draginske difirence za čas od prvega januarja naprej.

Zemljorad. vstrajajo na reviziji ustave

AVTONOMISTIČNI BLOK NAJ IZVEDE VOLITVE.

Zagreb, 19. maja. (Izv.) »Slobodna Tribuna« objavlja danes porazgovor njenega dopisnika s članom zemljoradniške stranke g. Avramovićem. Ta politik je izjavil, da zemljoradniška stranka za enkrat ne namerava stopiti v noben blok, tudi v avtonomističnega ne. Zemljoradniki hočejo varovati strogo rezervo. Kar se tiče misli avtonomističnega bloka, sodi Avramović, da je ta ideja možna in sprejemljiva. Zemljoradniški zastopajo stališče, da se ima vidovdanska ustava revidirati. Ako pride do sestave avtonomističnega bloka, misli g. Avramović, da bo ta blok izvedel nove volitve. Ta blok pa bo moral sprejeti načelo: revizijo ustave. Ako bi bila v danem trenutku na čelu države vlada, ki bi sprejela

vse znane zahteve zemljoradniške stranke, zlasti one, ki se nanašajo na revizijo vidovdanske ustave, potem ne bi imela zemljoradniška stranka seveda nobenega vzroka, da ne bi stopila v to vlado. Zemljoradniki so nasprotniki volilnega zakona, kakor ga je predlagal minister za notranje stvari dr. Voja Marinković.

Curih, 19. maja. (Izv.) Berlin 1.75, Newyork 522, London 23.22, Pariz 47.35, Milan 26.70, Praga 9.75, Budimpešta 0.66, Zagreb 1.875, Bukarešta 3.92, Varšava 0.13, Dunaj 0.055, avstrijske krone 0.055.
Zagreb, 19. maja. (Izv.) Divizije: Berlin 23.50—24, Bukarešta 46—48, Milan 357—360, London 305—309, Newyork (čak) 68—68.50, Pariz 620—625, Praga 132—133, Svica 1310—1325, Dunaj 0.704—0.71, Budimpešta 8.75—8.90, Varšava 1.75—1.90, Valute: Ameriški dolarji 67—68, češkošvajvske krone 0—130, napoleonidori 200—210

Odločen ugovor ruske delegacije.

PREDLOGI GOSPODARSKE IN POLITIČNE KOMISIJE SPREJETI.

Genova, 19. maja. (Izv.) Plenarna seja. Konec.) Nemški delegat dr. Rathenau je razdelil gospodarski program Evrope na štiri točke, nakar je predsednik Facta naznanil, da se je z ozirom na preobširen dnevni red mnogo govornikov odreklo besedi. V tem trenutku se je dvignil Čičerin in izjavil, da mora Rusija protestirati proti temu, da njeni delegati niso bili zastopani v podkomisiji za delo. Staviti mora tudi pridržke glede člena 6, ki govori o delu. Čičerin pogrša tudi odgovarjajoči odstavek o zaščiti delavstva, zlasti o podpori brezposelnim. Le izboljšanje gmotnega položaja delavcev more dvigniti produkcijo v Evropi. Le s tem pridržkom more ruska delegacija sprejeti sklepe gospodarske komisije. — Francoski delegat Colrat je izjavil na izvajanja pregovornika, da so se ruski delegati sploh zelo malo pokazali v komisijah. Sedanje razmere v Rusiji pa nikakor ne upravičujejo ruske delegate, da ostalim narodom delijo lekcije. — Govoril je še švicarski delegat Motta in dejal, da je v Švici že zdavnaj vpe-

ljan osemurni delavnik. — Predsednik Facta je nato ugotovil, da so sprejeti predlogi gospodarske komisije. — Nato je plenarna seja konference začela debato o sklepih politične komisije. Predsednik je vprašal zastopnike vseh držav, ali sprejmejo mirovno garancijsko pogodbo. Lloyd George je rekel, da Barthou je izjavil, da bo v zmislu sklepov, sprejetih v Cannesu, pripravil svoji vladi, naj sprejme resolucijo politične komisije. Italija in Japonska sta se strinjali s sklepi. Od povabljenih držav so stavile nekatere države pridržke. Predsednik Facta je končno izjavil, da je konference sprejela sklepe politične komisije. Lloyd George je imel potem govor, v katerem je naglašal potrebo, da je treba Rusiji pomagati. Politična mirovna garancijska pogodba se mora smatrati kot velik uspeh, ker uvaja končni mir. Barthou je dejal, da so razprave dovedle do dobrega konca. Končni govor predsednika Facte in prejšnja izvajanja Lloyd Georgeja, Barthouja in dr. Rathenaua so zborovalci sprejeli z odobravanjem.

Na Reki se naj izvedejo volitve.

ZAHRTEN PREDLOG ITALIJANOV. — SEJA MINISTRskega SVETA. — SKLEPI O POSREDOVALNEM PREDLOGU LLOYD GEORGA GLEDE SPORA MED NAŠO DRŽAVO IN ITALIJO.

Reka, 19. maja. (Izv.) Italijanska delegacija je predlagala jugoslovanski vladi, naj se na Reki izvedejo nove volitve. Da se onemogočijo vsa protizakonita dejanja, ki so se dogodila pri zadnjih volitvah, predlagajo Italijani, naj okorakajo na Reko tudi jugoslovanske čete, da vzdržujejo red v mestu. Kljub tem predlogom Italijanske vlade se vendar ne veruje, da je stališče Italijanov odkritosrčno. Zakaj stvorili so s črtanjem jugoslovanskih volilcev iz volilnega imenika in z vpisanim priseljenih Italijanov nacionalistično-fašistovsko vpečino na Reki. Italijani so stavili ta predlog na iniciativno komisarja Castellija, ki deluje v italijanskem zmislu.

Beograd, 19. maja. (Izv.) Danes dopoldne ob enajstih je bila v naglici sklicana seja ministrskega sveta. Povod: sklicanju so dale brzojavke, ki jih je poslal minister za zunanje

stvari dr. Momčilo Ninčič iz Genove, ki je vladi sporočil predloge angleškega ministrskega predsednika Lloyd Georgeja glede rešitve spora med našo državo in Italijo. Ministrski svet je o vsebini teh predlogov obvestil brzojavno ministrskega predsednika Pašića v kopalnišču lidže pri Sarajevu.

AGRARNI KOMITE MINISTROV.

Beograd, 19. maja. (Izv.) Agrarni komite ministrov je imel danes sejo, na kateri je sprejel načrt zakona o ureditvi agrarnih razmer v Dalmaciji. Načrt naj se v zmislu sprejetega sklepa zredigira tekom dveh dni in nato predloži narodni skupščini v nadaljnjo razpravo.

KABINETNA KRIZA NA GRŠKEM.

Atene, 19. maja. (Izv.) Stratov kabinet je odstopil. Kralj je pozval k sebi Gunarisa.

Cesa je treba?

Na vseh poljih gremo naprej. Treba le še rešiti hrvatsko vprašanje, izvršiti sklenjeno razdelitev oblasti, dogajati mir z Italijo, izboljšati prometne, zlasti carinske razmere, urediti uvoz in izvoz. Vreme nam je doslej prizaneseo s pobezi pomladanskih in jesenskih setev in obeta se nam dobra letina sadja in žita.

Uvodnik »Slov. Naroda«, dne 19. maja t. l.

Clanki »Slov. Naroda« — sicer glede starosti vsega spoštovanja vredni časopisni starini — se odlikujejo v zadnjem času po izredni praznoti, občudovanja vredni neologizmi, slabi stilistiki in nervozni zadirljivosti. Naravnost idealno klasičnost v tem oziru je dosegljivo imenovani list v članku »Povsod slabo, doma najbolje«, kjer seveda prav kavalirsko kaže v prvi vrsti na »Jugoslavijo«, češ, da med drugimi listi vedno dokazuje: »Povsod slabo, doma najslabše.«

Nismo nikdar drugega trdili: Naša domovina je lepa, bogata, ima vse pogoje za veliko bodočnost, trdili smo pa tudi, da vsepovsod nazadujemo, da le malokje stagniramo in prav nikjer ne napredujemo. Temu pa nikakor ni kriva naša domovina, ni krivo naše ljudstvo, ni kriv naš narod, ni kriv trgovec, kmet, uradnik, delavec, ampak je kriva sedanja vlada, demokratsko-radikalna koalicijska, ki vlada brez pravega parlamenta, proti vsem načelom demokratične parlamentarne države. Sedajni parlament je prava karikatura narodnega zastopstva in dejansko vlada v državi ducat ljudi.

Ali naj se sedaj sklicujemo na prejšnjo vlado? Zakaj? Ako bi bile danes pri nas take razmere, kakor so bile pred dvemi ali tremi leti, bi bili lahko veseli. Odkar imajo vlado demokrati, se je draginja zvišala za 300%, uprava se je poslabšala povsod, korupcijonizem je v najboljšem razmahu, nezadovoljstvo raste dnevno. Nikakor ne gre, da bi vse razmere pripisovali na rovaš svetovne vojne, ker resnica je, da je bilo prva leta neprimerno več zvestih državljanov kakor jih je danes. In to dejstvo, naj pripisuje gospodje demokrati kar na svoj konto in naj ne stikajo po razmerah drugih držav.

Kako sijajno pa napredujemo na vseh poljih, pa potrjuje imenitni »Narod« tudi sam, ker potrjuje, da je treba še rešiti hrvatsko vprašanje, razmerje z Italijo in sploh vse, kar ravno našo hrzavo diskreditira zunaj in znotraj. Res je, vse je še treba rešiti, demokrati niso napravili ničesar in vse čaka reševje po boljših močeh. Pritrdimo pa »Narodu«, da imamo sedaj lepo vreme in se nam obeta dobra letina, dvonimo pa, da ima pri ter, vladna koalicijska kasa zasluge. Nesprotno, uverjeni smo, da bo tudi dobra letina sadja in žita šla rakom zvižgat, če bodo še jeseni krmarili naše državo demokrati.

Neka nesrečna tragika zasleduje sedanjo vlado: kar prične, rodi slabe posledice in narod živi v že skoraj fatalističnem nazarjanju, da bodo še lepo vreme pokvarili.

Naša domovina je najlepša na svetu, nesrečna je le, ker jo vladajo najnesposobnejši in zelo malo idealni ljudje. O tem se bo tudi »Narod« še nekoč kljub svoji starosti uveril in prepričal. In takrat postanemo zopet prijatelji!

AKADEMSKO PEV. DRUŠTVO MLADOST IZ ZAGREBA PRIREDI V PONDELJEK, 22. T. M. OB 8. URI ZVEČ. V DVORANI FILHARMONIČNE DRUŽBE

KONCERT

PRED TURNEJO NA ANGLEŠKO. VSTOPNICE V PISARNI GLASB. MATICE.

Trgovsko šolstvo skrajno ogroženo

Trgovski, industrijski in obrtniški stan ter kompetentne naučne oblasti so tako po tvorbi naše kraljevine napravile vse potrebno, da se postavi trgovsko šolstvo na tisto stopinjo, katera odgovarja praktičnim zahtevam. Prejšnja Slovenska trgovska šola v Ljubljani se je preosnovala v Drž. dvorazredno trgovsko šolo, na novo so pa bile ustanovljene Drž. trgovska akademija v Ljubljani in Drž. dvorazredni trgovski šoli v Celju in Mariboru. Absolventje vseh zavodov so pokazali, da šole vzgajajo praktično dobro poraben material, neprestano povpraševanje po absolventih od strani raznih podjetij, katerim ni mogoče vsem ustreči, pa dokazuje, da šol ni preveč, ker je pomanjkanje po izobraženem trgovskem naraščaju še vedno zelo veliko.

In v tem momentu, ko trgovsko šolstvo napreduje, se je pojavila velika nevarnost, ki preti, da uniči trgovsko šolstvo.

Ker vkljub razpisom službenih mest ni bilo mogoče dobiti toliko učiteljstva, da bi vsak nastavnik poučeval samo v okvirju svoje službene obveznosti, in ker je nujno, da se poučujejo vsi predmeti, so morali vsi nastavniki trgovskih šol prevzeti še več ali manj nadur in poleg tega morajo pomagati še vnanji učitelji in profesorji. Jasno je, da je treba prekomerno delo posebej plačati. Radi določite višine honorarjev za preko merno delo je izšla v Uradnem listu št. 79, ex 1921 kraljeva naredba z dne 15. junija 1921 veljavna za srednje in strokovne šole. Dodatno k tej uredbi je izdalo ministristvo prosvete poseben pravilnik, s katerim je natančno fiksiral posameznim nastavnikom prejemke za njihove nadure. Ti honorarji so bili izplačani do 31. decembra 1921. Od tedaj dalje pa nastavniki in vnanji profesorji in učitelji niso dobili za svoje nadure nobenega plačila. Zdi se neverjetno, da bi kdo ne mogel dočeti svojih po kraljevi uredbi zjamčenih pravic, toda resnica je, da vrše nastavniki in pomožni učitelji ter profesorji na trgovskih šolah svoje nadure od 1. januarja 1922 dalje brez vsakega honorarja. Razumljivo je, da taka uprava vedno bolj vzbujala nevoljo prizadetih, ki čakajo zaman že več kot 4 mesece in pol. Merodajni faktorji so poizkušali ponovno urediti zadevo glede izplačila honorarjev za nadure, posredoval je neštetokrat načelnik oddelka ministristva trgovine in industrij v Ljubljani g. dr. Marn in razen njega razni poslanci različnih strank, toda brez uspeha. Nevolja neplačanih nastavnikov je pripikela do vrhunca, ko se je g. dr. Marn, ki je bil ta teden špeciuelno radi ureditve tega vprašanja v Beogradu, vrnil 18. t. m. in sporočil, da je dobil zopet same obljube in nobenega pozitivnega zagotovila. Vsi tedaj je učno osebje dvorazredne trgovske šole v Ljubljani naznanilo ravnateljstvu dne 19. t. m. ob 8. uri zjutraj, da ne bo več poučevalo nadur in je pričelo takoj izvajati svoj sklep.

Ker vsled tega nastopa nastanejo velike in težke posledice za učence in še bolj za starše, je moja dolžnost, da kot ravnatelj zavoda obvestim o tem javnost in jo prosim pomoči. Vsi nastalih izrednih razmer bo odpadlo v I. deškem letniku popolnoma knjigovodstvo, trgovstvo, vzorni kontor, nemško dopisje, srbohrvaščina, stenografija, javna uprava in verouk, II. b deškem letn. trgovstvo, stenografija in verouk, v I. dekl. letn. bo odpadlo popolnoma računstvo, srbohrvaščina, stenografija in verouk, deloma pa knjigovodstvo in slovenščina, v II. a dekl. škem letn. bo odpadlo popolnoma trgovstvo, javna uprava, verouk in fran-

coščina, deloma pa stenografija, slovenščina in nemščina, v II. b dekl. letn. bo odpadlo popolnoma trgovstvo, verouk in francoščina, deloma pa vzorni kontor in slovenščina. V vseh štirih oddelkih drugega letnika in prvem dekl. škem oddelku bo pa odpadlo popolnoma strojeписje, kar je zlasti za dekl. ške oddelke posebno važno. Iz navedenih izprememb urnika se razvidi, da je cel pouk uničen, da je šola na tleh. In ker naštetih predmetov ne bodo poučevali nastavniki, jih tudi klasificirali ne bodo, vsled česar učenci in učenke ne bodo dobili izpraševal, ter bodo vsled tega izgubili leto. Da se to ne zgodi, prosim celokupno javnost, da se zavzame za stvar in pritisne potom svojih poslancev na g. namestnika trgovinskega ministra in zlasti na g. ministra financ, ki naj nemudoma da na razpolago za izplačilo nadur na trgovskih šolah potrebni kredit.

Josip Gogala.

Koncertna turneja Glasbene Matice.

Deputacija, ki je za časa bivanja v Novem Sadu obiskala Kamenico in grob Čike Jova Zmaja, je posetila tudi tam se nahajajoči ameriški zavod za vsled vojne osirotelo deco, si ogledala vzorno urejen zavod. Gojenci so pokazali z deklaracijami in petjem — peli so tudi »Naprej zastava Slave«, da so v rokah skrbnih odgojiteljev.

V Subotici nadvse prisrčen sprejem. Matičarje je pozdrvil predsednik občine in prof. Poljanec v imenu subotičkih Slovencev. Sprejema se je udeležila tudi šolska mladina z zastavicami in vojaška godba, ki je goste spremljala v mestu. Koncert že v naprej popolnoma razprodan. Ne smemo pozabiti izredno gostoljubnost Bunjevcev. Večina zborov je nastanjena po zasebnih stanovanjih, oddelek pa stanuje eno uro in pol iz mesta v zdravilišču Palič. Tramvaj iz Subotice in nazaj za pevec brezplačno na razpolago. Palič je prekrasno kopališče. Kopenje v žveplenih kopelih in vožnja po jezeru s čolni. — Na večernem koncertu je zopet žel Matičin zbor veliko odobravanja. Med poslušalstvom mnogo Bunjevcev in Bunjev v narodnih nošah. Buren aplavz po vsaki točki. »Miška« in »Gor čez izaro« ugažati najbolj. Hrvatsko pevsko društvo »Neven« in srbsko pevsko društvo »Graničar« ste poklonili zboru krasen srebrn pokal, subotički Slovenci srebrn lovorn venec z napisom »Subotički Slovenci Glasbeni Matice«. V dr. Schwabovi »Zdrava Marija« je pela solo g. Mila Volinčeva z velikim uspehom.

Drugi dan ob 11. uri dopoldne mladinski koncert popolnoma razprodan. Navdušenje mladine nepopisno kot v Novem Sadu. Popoldne ob 2. uri z vlakom v Sarajevo. Slovo zelo prisrčno.

Odperto pismo jugoslovan. akademikov na Gradu naši javnosti.

Na razne neutemeljene pritožbe, ki prihajajo proti nam od neznanih strank v potvorjenih formah, dajemo prizadetim in vsej javnosti sledečo izjavo, oz. informacijo:

Očitek, da kalimo nočni mir in hišni red, smatramo neumestnim, ker se nikdar vsaj od naše strani ni razgrajalo. Res je pa, da smo več večerov v zboru zapeli na grajskem dvorišču nekaj pesmi; pri tem pa smo vedno upoštevali policijsko uro.

Podtikavanje in neresnico, da smo dne 26. aprila 1922 psovali ruske akademike odnosno Wranglovce z različnimi psovkami, jim očitali večje ugodnosti, kot jih imamo mi in končno, da bi trdili, da jih je treba spoditi iz Grada najodločneje zavračamo.

Ker smo pa prepričani, da to zlobno potvarjanje resnice ni bilo od nikogar drugega, kot od prizadetih Rusov, odnosno Wranglovcev, dajemo na nalog sloh gospodov o našem ponašanju napram javnosti sledeče pojasnilo:

Dejstvo je, da ne gojimo iskrenih tovariških čustev napram Wranglovcem; kot državljani nastavne in parlamentarne države zavračamo namreč absolutistično - cezaropapistične ideje, nosilce teh pa pomilujemo. Ta njihova mentaliteta jih je tudi zavedla do tega, da so par naših pozdravov na Čičerini nam potvrdili v posebne psovke. Z oziranjem na Čičerino ve uspehe na genovski konferenci, smo dali samo izraza zadovoljstvu, da se bližajo največjemu slovenskemu narodu boljši časi, to narodu, kojemu so se ti ljudje v največji potrebi izneverili, še prej pa ga pritrali s svojimi terorističnimi metodami v najkrutejšo revolucijo sveta. S to potvornitvijo so pokazali, da jim je več do absolutističnega reakcionarnega režima in uveljavje svoje gospodoželjnosti, kot pa do odpomoci milijonskega naroda Rusov. Takih ljudi ne moremo spoštovati, njih hlapčevstvo kot parlamentarci zaničujemo, še manj jih pa moremo smatrati za tovariše, zlasti, ker izrabljajo vsako priliko, da bi se pokazali kot naši gospodarji, pa bodisi s terorističnimi sredstvi, kot so bili pač vajeni pod carističnim režimom. Pozabljajo pa pri tem, da so samo gostje!

V podkrepitev teh trditvev navajamo navedbe:

1. Glede praznovanja 1. maja so izrazili mnenje, da bi vlada morala z brutalno silo zatreti vsako zborovanje; kritizirali so celo slušateljše naše univerze, ki so solidarno z delavskim narodom praznovali 1. maj. Izgovarjali so se, da je škoda časa; pri tem pa so pozabili, da sami s 365. prazniki na leto tudi tratijo čas.

2. Dalje približemo, da so se Wranglovci udeležili občnega zbora PDJA, ko je neka stranka za dosego večine rabila volilnega materijala. Ob priliki solidarnega nastopa vsega univ. dijaštva proti ukinitvi teh. in med. fakultete ni bilo pa nikogar videti, dasi večina njih obiskuje ti dve fakulteti. S tem so pokazali popolno brezbrzičnost za kulturne interese našega naroda. To jim oproščamo, ker pač vemo, da jim tudi blagobit lastnega naroda ni bil nikdar pri srcu.

Ne razumemo pa na podlagi navedene širokosrčnih materinskih čustev, pobarvanih s sentimentalnim človekoljubjem, ki jih goje nekatere dame do Wranglovcev, videč v njih mučenike humanitarne ideje. To je pač njihova stvar.

Tudi se ne čudimo, da ti ljudje mnogo bolj zaujajo revolverjem, kot prepričevalni moči idej, s katerimi se je pač težje opremiti. Čudimo pa se, da se jim je dovolila kar pavšalno nošnja orožja. To pa vsled tega, ker to najbrž ne bo v soglasju s predpisi o posesti in nošnji orožja, ne pa, ker bi obljube njihovih »baronov« matrali za resne.

Glede očitka, da so grajski akademiki večkrat vinjeni, približemo, da so Wranglovci akademiki že dvakrat in sicer po polnoči udri v spalne sobe grajskih dam, da so morale zbežati na dvorišče. Ali so bili ti ljudje takrat trezni naj sodi javnost.

Dalje prosimo, da se nas ne identificira z onimi, ki so praznovali »vaskresenje« v znamenju, na »lastne« stroške zavžite vodke. Trofeje, ki so že na vsegodaj, skoro s solčnim vzhodom dičile grajski gozdiček in planoto, niso

bile iz naših vrst. Mi si takih praznikov ne moremo privoščiti!

S tem nočemo nikogar žaliti, hočemo samo ilustrirati razmere na Gradu in prikazati naše stališče javnosti v informacijo. Zaključujemo s prošnjo, da se v bodoče blagovoli pri pritožbah vse navedeno upoštevati ali indifferencirati.

Ljubljana, 18. maja 1922.

Jugoslovanski akademiki na ljubljanskem gradu.

Gospodarstvo.

ANGLEŠKE DRŽAVNE FINANCE.

Angleški finančni minister je podal svoj ekspoze. Objavljen je proračun angleške države. Angleški proračun za poslovno leto 1922/23 je značilen radi tega, ker je prvič po svetovni vojni, da so številke manjše kot so bile doslej. Stremiljenje gre za tem, da se doseže zopet predvojni proračun. Sestavljen je proračun v znamenju štednje. Postavke za upravo in vojno so se napram lanskemu letu znatno znižale. Izdatki za upravo so proračunani na 317 milijonov funtov šterlingov, izdatki za vojaštvo na 62 milijonov, t. j. 7% vseh izdatkov in za mornarico na 64%, t. j. istotako na 7%, skupaj torej za vojaštvo 14%.

Stremiljenje angleške finančne politike je bilo že med vojno, da se krijejo vse potrebe po možnosti iz tekočih dohodkov. Radi tega je vlada zvišala zlasti davek na dohodke. Dočim se je pred 10 leti plačevalo samo 5% dohodninskega davka, se je ta davek med vojno zvišal na 30%, t. j. povečal se je šestkrat. Dohodninski davek je vrzel naslednje vsote:

1904/5 30 milijonov funt. šterl.
1913/14 43 milijonov funt. šterl.
1918/19 303 milijone funt. šterl.
1920/21 400 milijonov funt. šterl.

Poleg dohodninskega davka je bil uveden tudi davek na vojne dobičke. To se je zgodilo 1. 1915. Vendar se je ta davek lani ukinit. Ta davek bo vrzel v celoti 1500 milijonov funt. šterl., t. j. 30 milijard zlatih mark.

Senzacija letošnjega proračuna je, da se zniža dohodninski davek za eno šestino. V Angliji štejejo dva in pol milijona davkoplačevalcev, ki so to vest sprejeli brezdvomno z velikim veseljem. Četudi znižanje ne znači mnogo, je vendar znak, da gre Anglija boljšim časom nasproti. Dalje se zniža tudi carina na čaj.

Anglija zastopa zlasti tudi načelo razorožitve. Tudi v tem oziru kaže proračun, da ne ostaja samo pri besedah, marveč da hoče to načelo izvajati tudi v praksi. To kaže najbolje, če primerjamo številke iz lanskega leta, koliko se je izdalo za oboroževanje:

1921/22 193 milijonov funt. šterl.
1922/23 138 milijonov funt. šterl.

Zastopniki Labour Party so zlasti kritiziral na proračunu, da so indirektni davki še vedno previsoki. In vendar če primerjamo v tem oziru angleški proračun z našim, se nam kaže to naravnost idealen.

Po proračunu Jugoslavije tvorijo indirektni davki 1919/20 63% vseh dohodkov, 1920/21 66% vseh dohodkov.

V Angliji pa značajo indirektni davki samo 36% vseh državnih dohodkov.

Kljub temu pa, da je Anglija postavila med vojno načelo, da je kritični izdatki iz dohodkov, ki jih je primerno zvišati, se vendar ni mogla izogniti zadolžitvi. L. 1909 je znašal državni dolg Anglije 7998 milijonov funt. šterl. Od te vsote je bilo vnanjega dolga samo 1090 milijonov funt. šterl. in sicer v Ameriki. Da je angleški dolg tako visok, vzrok leži v tem, ker je Anglija financirala vojne izdatke svojih zaveznikov v izdatni meri.

N. in A. M. Williamson:

Cesarični biseri.

(Dalje.)

Brskala je dalje, da bi našla kak star pisemski ovoj s Chuffovim navdomom in poslušala pri tem korake nad svojo glavo. Kit je hodila po svoji sobi. Zdajci pa so deske nehale škripati. Gospa Stahlova se je bila ustavila. Morda pri postelji? Oh, gotovo je snemala v tem hipu prevleko blazine!

Klo se je baš hotela obrniti k polici, obloženi s knjigami in časopisi, ko ji je šinila v glavo nova misel. Pograbila je pivnik in ga podržala pred ogledalo nad kaminom.

»Dragi Peterson«, je čitala, »Churn ti prinese te vrstice, in —

Ostalo se je zlivalo s prejšnjimi odtiski in se ni dalo razbrati; pač pa je bil zgoraj pripisan naslov! Klo ga je prečitala brez težave. S hvaležnim vzdihom je stekla k telefonu, poklicala centralo in vnela, naj jo spoje z »Dietzom«. Njen glas se je nedvomno slišal na mostovž, ako ne celo v Kitino sobo. Toda kdor bi jo bil hotel odtrgati od telefona, bi bil moral razbiti vrata; ob tej uri, ko so bili vsi moški stano-

valci z doma, ni bilo v hiši močne roke za tako delo. In v tem je utegnil prispeti O'Reilly. Dekle je koprnelo po njem s povsem novim, obupnim čuvstvom.

»Dietz« se je kmalu odzval. Gospod Justin O'Reilly je stanoval še vedno tam, ali ni ga bilo doma. Solze so udarile Kloi v oči. Zdaj je bila ujeta; ni ji preostajalo drugega nego pozvati Beverley, naj se pobrine za svoje bisere. Zahtevala je zvezo s Sandsovim stanovanjem v Parkovi avenjii. Nastopilo je molčanje — toda le za hip. Klo je stala še vedno pri telefonu in si tiščala slušalo na uho, ko je bušil nekdo s pestjo ob vrata. Vztrepetala je, kakor bi jo bili obstrelili. Kljuka je zapropotala.

»Ti mali satan!« je zavreščal Kitin glas. »Tatica ti! Saj vem, kam si se skrila. Počakaj, da te dobim!«

»Halo!« se je začul tuj glas iz telefona; sodeč po zvoku je moral biti ženski. »Halo! Da, tu je stanovanje gospoda Sandsa. Gospoda in gospe Sandsove ni doma.«

»Kdaj se vrnete?« je vprašala Klo.

»Ne vem,« je odgovoril ostr glas Ane Schultzove. »Morda še dolgo ne!«

Kit je srdito razbijala po vratih. Klo je poklicala draguljarja, pri katerem je bila nastavljena Ellen Blackburneova, nizalka. Pravkar je bila nekam šla — oh, tisti hip se je vrnila; pozvali so jo k telefonu.

Mirmi »Halo!« gospodične Blackburneove se je zdel Kloji, kakor bi prihajal k nji z drugega sveta.

»Tukaj Klo,« je odgovorilo dekle; Kitino vreščanje pred vrati je mahoma umolknilo — gotovo je hotela slišati njen razgovor. »Da, Klo sem dejala! Za Boga, skočite v prvi avto in drevite v vso naglico v to into ulico, tointo številko. Ne ustavljajte me z vprašanji. Ko dospete, ne hodite v hišo; pogledjte kvišku — vržem vam nekaj skozi okno. Lehko si mislite, kaj. Rotim vas, hitite! Zbogom!«

»Slišala sem te!« je zavpila Kit. »O, tudi jaz si lahko kaj mislim! Ukradla si moje bisere, in zdaj jih hočeš predati drugemu tatu, da bi jih spravil na varno. Toda ne boš, hudiček! Preden mine pet minut, bodo vrata razbita.«

Klo je stopila k oknu, odgrnila zaveso in dvignila zastiralo.

»Zakaj mi ne dovolite poklicati redarjev?« se je čudil zunaj glas

gospe Mac Mahonove. »To je vendar najkrajša pot. Jaz bi —

Klo je planila k vratom in pritisnila nista na ključavnico. »Zato,« je viknila, »ker jih je sama ukradla. In to še ni vse, kar ima na vesti!«

»Ubijem te, samo da ti dobim v roke!« jo je skušala Kit prevpiti.

»To ne bo vaš prvi uboj. Pazite se!« je odvrnila Klo, a takoj se je skesala svoje predrznosti. Začutila je, da Stahlova ne bosta poznala milosti, ako zdaj vdereta v sobo: izdala se je, da je bila ona tista, ki je govorila s Chuffom po telefonu!

Toda Klo je želela samo, da bi dospela gospodična Blackburneova o pravem času. Ako reši bisere, je vse drugo majhna skrb. Branila se bo, dokler bo mogla — magari zaman —

»Urā, Bog bodi zahvaljen!« je vrisnila Kit. »Evo mojega fanta! Churn in gospod Isaacs — vendar sta prišla! Svoje žive dni se nisem tako oddehnila kakor zdajle, ko vidim vaju dva. V sobo gospoda Chuffinskega se je zaklenila tatica — ti sto dekle, ki stanuje zraven naju. Ukradla je moje biserčke — premisli, Churn!«

Slišali so se moški glasovi. Churn in Isaacs sta bila res prišla. Dekle je

nastavilo uho h ključavnici ter prisluhnilo.

»Kaj sem ti rekel o ključu?« se je oglasil Churn. »Zdaj imaš svojo babjo trmo! Tatica je notri, praviš?«

»Da, tu notri. Vzela je Chuffov ključ s kamina v najini sobi. Ti sam si ga pustil tam! Ali veš, da je ta gad telefoniral nekemu pajdašu, naj se pripelje z avtom, ker mu hoče vreči moje bisere skozi okno?«

»Jaz pojdem doli, da se pomenim s tistim komaratom, če pride,« je rekel drugi prišlec z oljnati, seslajajočim glasom. Klo je ugenila, da mora biti Isaacs. »Da, le pojdite!« je krinknila skozi ključavnico. »Skrozi okno bom vpila, kaj ste: skrivač ukradenega blaga!«

Nekaj hipov je zadrževala sapo in poslušala. Nobenega glasu. Srašno se ji je hotelo vedeti, ali je Ellen na poti in kdaj dospje. Vrnila se je k oknu ter pogledala dol. Nikakega avta ni bilo videti, niti ne drugačnega vozila; otroci so se igrali in ženske so kramljale na ulici. Klo je želela, da bi smela zakričati na ves glas: »Pomagajte! — Tatovi! — Roparji! — Morilci!« Prišel bi policist, in bila bi oteta z biseri vred. Toda Beverley bi bila izgubljena.

(Dalje prih.)

Dočim se nobena država ni pričela amortizacijo svojih dolgov, je Anglija to že storila. Od 1. 1919 do 31. marca 1922 se je zmanjšal dolg za 344 milijonov funt. Šter. Stremljenje Angležev gre zlasti za tem, da se znebijo vnanjega dolga, ki so ga že zmanjšali za 70 milijonov funt. šterlingov.

Trgovska pogodba med Jugoslavijo in nemško republiko je podpisana

Šer se bo najpозneje do 20. t. m. ratificirala.

Ali bo Slov. Narod napadal sedaj tudi »Jutro«?

Pred kakimi 10. dnevi smo mi objavili informativen članek o republiki in republikanstvu, za kar je »Slov. Narod« cel teden živalj gnojnico na naš list in na posamezne osebe, o katerih je mislil, da so s člankom v zvezi. Včeraj je pa »Jutro« citiralo Radičev oglas na Slovenice in sedaj smo razvedeni, če bo tudi na »Jutro« letela iz »Narodovih« predalov cel teden gnojnice, kot se je to zgodilo nam. Opozarjamo našo javnost, da bo videla, koliko stvarnosti je zaupati »Slov. Narod«.

Kraljeva vila na Bledu. Kakor izvem od merodajne strani ni res, da bodo poprave in oprava kraljeve vile na Bledu stale najmanj okoli 8 milijonov kron. Nadalje tudi ni res, da bi se preuredila kuhinja in sicer takoj sijajno, kakor jo mima noben evropski dvor. V kuhinji se sploh niso izvršile nobene izpremembe; edino kar se bo v isti izvršilo je to, da se bo prebelila.

Našim cenjenim inserentom! Ker bo odšel delo ob sobotah popoldne v tiskarni počivalo, se bodo oglašali za nedeljsko številko sprejemali ob sobotah samo do 10. ure predpoldne.

Zopet podraženje železnice. Ker izražuje državni proračun 740 milijonov D primanjkljaja nameravajo se železniške tarife zvišati za 50 odstotkov, obenem se naloži na železniške vozne listke nov davek, kar bi dalo skupno 525 milijonov D na leto.

Izpremembe v politični službi. Vodja okrajnega glavarstva v Brežicah g. Riki Koropeč je premeščen v Prevaljah; vodja okraj. glavarstva v Prevaljah g. Kaki je premeščen v Črnomelj; za vodjo okraj. glavarstva v Brežice pride g. dr. Gregorin iz Črnomlja, vodja okraj. glavarstva v Konjicah g. Trstenjak je premeščen v pokrajinski upravi v Ljubljani; v Konjice pa pride za vodjo okraj. glavarstva g. Kopač, vodja ekspoziture v Mozirju g. Šešek je premeščen v Novo mesto; g. Vihar je imenovan za vladnega tajnika iz premeščen iz Slovenjgradca v Mozirje.

Imenovanja v carinski službi. Za carinike 3. razreda sta imenovana na Jelencih g. Lavoslav Planinšek in Ivan Sveteč; za upravnika 1. razreda v Prevaljah je imenovan g. Avg. Flak. Sedaj je revizor mariborske carinarnice; za upravnika 4. razreda v Radgoni g. Emil Tomšič iz Maribora in g. Fr. Jekner iz Gor. Čmureka; na Raketu sta imenovana za revizorja g. Mirko Živič iz Zagreba, za carinika 4. razreda pa g. Vincentij Rojnik iz Vel. Gradista; v Celju sta imenovana za revizorja g. Mirko Miškovski iz Maribora, za carinika 4. razreda pa g. Evgen Grünwald; v Boh. Bistrici je imenovan za carinika 3. razreda g. Fr. Ostrin iz Vrša, v Železnikih pa za carinika 4. razreda g. Janko Gnezda.

Imenovanja v kmetijski stroki. Za vržavnega ekonomista v Podgorici je imenovan g. Rudolf Zolgar, absolvent nižje kmetijske šole v Šabcu, g. Pavel Tomc za državnega ekonomista v Baru.

Državne mejnike je izdelala tvrdka inž. Milan Lenarčič v Ribnici na Pohorju. Mejniki so treh vrst: veliki, srednji in mali. Srednji in mali nosijo napis: SHS — mali in zaporedno številko, veliki pa razun tega še: St. Germain 10./9. 1919.

Tudi telefonske pristojbine se zvišajo. S 1. junijem se zvišajo telefonske pristojbine do 100 km razdalje na 5 Din, do 200 km na 8 Din, do 400 km in za stačno črto nad 400 km na 15 Din.

1. december državni praznik. Zakonodajni odbor je končno definitivno dočel, da se 1. december praznuje kot državni praznik v spomin ujedinenja Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Iz Rogoške Slatine nam poročajo, da niso imeli toče, pač pa močne nalive.

Pogreša se od sobote 13. t. m. 15-letni deček, Ivan Vrtačnik, rojen v Bizoviku, občina Hrušica, okraj Ljubljana. Kdor bi kaj vedel o njem, se prosí, da spoštljivo njegovi materi Franji Jesih, Ljubljana, Karlovska cesta št. 7.

Nova ženska gimnazija se ustanovi v Bitolju.

Za zgradbo otroške bolnice v Škoplju je podarila Angležinja Etel Grey milijona Din.

Tramvajске vožnje v Celovcu veda sedaj po 40, 60 in 80 kron.

Prost uvoz luksuznega blaga.

Ministrstvo namerava preklatici prepoved na uvoz luksuznega blaga, zato pa se na tako blago zviša carina, od česar se pričakuje na leto 150 milijonov Din. novih dohodkov.

Mliška industrija v Jugoslaviji. V naši državi imamo danes 176 velikih mlinov (paro in valjčnih) od teh jih je v Srbiji 77, Vojvodini 54, v Hrvatski in Slavoniji 19, Bosni 16, Sloveniji 9 in v Dalmaciji 2.

Dnevne vesti.

— Ali bo »Slov. Narod« napadal sedaj tudi »Jutro«? Pred kakimi 10. dnevi smo mi objavili informativen članek o republiki in republikanstvu, za kar je »Slov. Narod« cel teden živalj gnojnico na naš list in na posamezne osebe, o katerih je mislil, da so s člankom v zvezi. Včeraj je pa »Jutro« citiralo Radičev oglas na Slovenice in sedaj smo razvedeni, če bo tudi na »Jutro« letela iz »Narodovih« predalov cel teden gnojnice, kot se je to zgodilo nam. Opozarjamo našo javnost, da bo videla, koliko stvarnosti je zaupati »Slov. Narod«.

Kraljeva vila na Bledu. Kakor izvem od merodajne strani ni res, da bodo poprave in oprava kraljeve vile na Bledu stale najmanj okoli 8 milijonov kron. Nadalje tudi ni res, da bi se preuredila kuhinja in sicer takoj sijajno, kakor jo mima noben evropski dvor. V kuhinji se sploh niso izvršile nobene izpremembe; edino kar se bo v isti izvršilo je to, da se bo prebelila.

Našim cenjenim inserentom! Ker bo odšel delo ob sobotah popoldne v tiskarni počivalo, se bodo oglašali za nedeljsko številko sprejemali ob sobotah samo do 10. ure predpoldne.

Zopet podraženje železnice. Ker izražuje državni proračun 740 milijonov D primanjkljaja nameravajo se železniške tarife zvišati za 50 odstotkov, obenem se naloži na železniške vozne listke nov davek, kar bi dalo skupno 525 milijonov D na leto.

Izpremembe v politični službi. Vodja okrajnega glavarstva v Brežicah g. Riki Koropeč je premeščen v Prevaljah; vodja okraj. glavarstva v Prevaljah g. Kaki je premeščen v Črnomelj; za vodjo okraj. glavarstva v Brežice pride g. dr. Gregorin iz Črnomlja, vodja okraj. glavarstva v Konjicah g. Trstenjak je premeščen v pokrajinski upravi v Ljubljani; v Konjice pa pride za vodjo okraj. glavarstva g. Kopač, vodja ekspoziture v Mozirju g. Šešek je premeščen v Novo mesto; g. Vihar je imenovan za vladnega tajnika iz premeščen iz Slovenjgradca v Mozirje.

Imenovanja v carinski službi. Za carinike 3. razreda sta imenovana na Jelencih g. Lavoslav Planinšek in Ivan Sveteč; za upravnika 1. razreda v Prevaljah je imenovan g. Avg. Flak. Sedaj je revizor mariborske carinarnice; za upravnika 4. razreda v Radgoni g. Emil Tomšič iz Maribora in g. Fr. Jekner iz Gor. Čmureka; na Raketu sta imenovana za revizorja g. Mirko Živič iz Zagreba, za carinika 4. razreda pa g. Vincentij Rojnik iz Vel. Gradista; v Celju sta imenovana za revizorja g. Mirko Miškovski iz Maribora, za carinika 4. razreda pa g. Evgen Grünwald; v Boh. Bistrici je imenovan za carinika 3. razreda g. Fr. Ostrin iz Vrša, v Železnikih pa za carinika 4. razreda g. Janko Gnezda.

Imenovanja v kmetijski stroki. Za vržavnega ekonomista v Podgorici je imenovan g. Rudolf Zolgar, absolvent nižje kmetijske šole v Šabcu, g. Pavel Tomc za državnega ekonomista v Baru.

Državne mejnike je izdelala tvrdka inž. Milan Lenarčič v Ribnici na Pohorju. Mejniki so treh vrst: veliki, srednji in mali. Srednji in mali nosijo napis: SHS — mali in zaporedno številko, veliki pa razun tega še: St. Germain 10./9. 1919.

Tudi telefonske pristojbine se zvišajo. S 1. junijem se zvišajo telefonske pristojbine do 100 km razdalje na 5 Din, do 200 km na 8 Din, do 400 km in za stačno črto nad 400 km na 15 Din.

1. december državni praznik. Zakonodajni odbor je končno definitivno dočel, da se 1. december praznuje kot državni praznik v spomin ujedinenja Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Iz Rogoške Slatine nam poročajo, da niso imeli toče, pač pa močne nalive.

Pogreša se od sobote 13. t. m. 15-letni deček, Ivan Vrtačnik, rojen v Bizoviku, občina Hrušica, okraj Ljubljana. Kdor bi kaj vedel o njem, se prosí, da spoštljivo njegovi materi Franji Jesih, Ljubljana, Karlovska cesta št. 7.

Nova ženska gimnazija se ustanovi v Bitolju.

Za zgradbo otroške bolnice v Škoplju je podarila Angležinja Etel Grey milijona Din.

Tramvajске vožnje v Celovcu veda sedaj po 40, 60 in 80 kron.

Nevočljive pošne pošiljave. Razglasilo o nevočljivih pošnih pošiljkah so odšle nabit v prostoru za stranke v vsakem poštnem uradu. Toliko občinstvu v blagohotno obvestilo.

Nova telefonska govorilnica. V Planini pri Raketu so dobili — kakor nam poroča naš dopisnik — 12. t. m. telefonsko govorilnico.

»Umetni led«. Pri oglašju »Umetni led« Gospodarske Zveze v Ljubljani se je dogodila skrajno neljuba pomota in sicer se ima glasiti: Plošča ledu stane 13 Din na pa 32.

Tatvina na vlaku. Franji Krivic je bilo med vožnjo Bohinjska Bela — Bled ukraden iz žepa 1670 lir.

Očeta okradel. Posestnikov sin Janez Zirovnik iz Vokla je ukradel svojemu očetu 4000 kron in pobeignil neznan kam.

Ptuj.

Poročno darilo prujskega okraja h krijaški poroki. Od dne 19. do 21. maja t. l. od 10. do 13. in od 16. do 18. je v »Društvenem domu« v Ptuj razstavljeno poročno darilo, ki ga pokloni ptujski politični okraj Nj. Vel. kralju ob priliki njegove poroke. Razstava se vrši na korist protituberkulozne lige v Ptuj, ter je obisk razstave proti članski izkaznici (ki se dobi v društveni blagajni po 5 Din) dovoljen. Otroci in vojski zamorejo obiskati razstavo proti podpornosti 2 Din. Z ozirom na človekoljubni namen lige se pričakuje najboljše obisk razstave. Poročni dar je res umetniško delo ter dela vso čast okraju.

Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru

Najemne cene za prostore. Ker je obrtna razstava za razvoj obrti neprecenljive važnosti, je potrebno, da se je vdeležijo obrtniki v čim večjem številu. Da se omogoči udeležba tudi manj premožnim obrtnikom, je odbor znižal najemnino od 50 Din na 25 Din za kvadratni meter. Prvotna določba, da mora vsak razstavljalec najeti najmanj 4 kvadratne metre, se je razveljavila in dobi vsak obrtnik toliko prostora kolikor ga rabi, torej tudi samo 1 kvadratni meter, odbor pričakuje od obrtnikov, da bodo vpoštevali in se razstave polnoštevilno udeležili.

Za izvrševanje del na razstavi je odbor po sprejetih ponudbah pooblastil ledeče tvrdke: za spedičijske poste: tvrdka »Orient« d. d. v Mariboru; mizarska dela: mizar Joža Volčič, Slovenska ulica 36; dekoracijska dela: Blaž Jagodič, Aleksandrova cesta 45; slikarska dela: Franjo Horvat, Slovenska ulica 10; in Franjo Ambrožič, Grajska ulica 2; fotografiranje razstavnih prostorov in predmetov: fotograf Vladimir Vlačič, Gosposka ulica. Vsi razstavjalci se naprošajo, da se za izvrševanje del na razstavi poslužujejo edine omenjenih tvrdk, ki so se obvezale, da del zaslužka odstopijo fondu za zgradbo »Vajeniškega doma« v Mariboru.

Reklama. V svrhu reklame se izda poseben razstaveni katalog, katerega se naj razstavjalci najzadnjeje poslužijo. Katalog bo obenem vodnik za razstavo ter bodo v njem po razstavnem redu navedeni vsi razstavjalci. Vsem obrtnikom pa priporočamo, da inserirajo v tem katalogu, ki se bo natisnil v visokem številu in bo potem razstave razširjen po celi Sloveniji, vsled česar bodo imeli oglašje v tem katalogu največji uspeh. Inserate sprejema za to pooblaščen anonični zavod, Ivo Sušnik, Slovenska ulica. Proporočljivo je, da se inserati radi pravočasne sestave kataloga čimprej naroče.

Vzklicno sodišče.

Zdravnik na hribu — ameriška zdravila. Pred senatom vzklicnega sodišča se je vršilo včeraj več zanimivih vzklicnih obravnav izmed katerih navajamo v kratkem sledeče: Na hribu izven trga Ribnice stanuje neki Ferdinand Paunser, ki je svoječasno zaslovel kot jako spreten in dober domači zdravnik. Mož je bil v poklojen železniški strojevodja, zivel je nekaj časa tudi v Ameriki, od koder je prinesel s sabo baje precej dolarjev, gotovo pa precej zdravil, katere je vporabljal doma. Mož je star že 64 let, vendar še jako krepak, pred vsem pa precej pečen in ima več posestev na Kranjskem in Stajerskem. Več ženskam je dal proti različnim kožljivim ženskim boleznim (toda ne proti splavu ploda) krogljice, ki so jako radikalno delovale. — Za polne na pljučih je imel mož rdečkasto, sladko tekočino, ki je dišala glasom izpovedi po brinjju in poleg tega še posebno mazilo iz krogljice. Zanimivo je, en slučaj revmatizma. Dal je neki osebi, ki je mnogo trpela, mazilo s pripombo, da bo par dni se bolj bolelo, nato se bodo napravili beli menurji, katere se mora odreti in kožo očistiti, in s tem je revmatizem pregnan. In bolnik je povedal, da se mu je zdravljenje res posrečilo. Mož se je spoznal seveda tudi na vodo in se je lotil sploh vsake bolezni in večinoma s dobrim uspehom. Radi tega je tudi zaslovel in je imel precejšen obisk. Domačini pravijo, da je piščilo k zdravniku na hribu večkrat po 20 do 30 ljudi dnevno. Uprostiljo pa je moža, da je jemal denar. On sicer trdi, da je jemal le prostovoljne darove vendar: merodajni krogi dvomijo o tem. Obtoženeec je bil končno rada prestopka zoper varnost življenja in izviščanja zdravniške prakse in obsojen na 2 meseca zapora. V vzklicnem utemeljevanju je izvajal njegov zastopnik, da obtoženeec ni izvrševal zdravniške prakse, marveč je prodajal samo gotova domača zdravila, kar pa ne pomenja izvrševanja zdravniške obrti. On ni zto ničesar računal, jemal pa je le prostovoljna darila. Dajal je le domača zdravila iz Amerike. Res pa je, da so ta zdravila v splošnem ljudem pomagala in da ni dal nikdar napačnega zdravila. Nikdar niso imela ta zdravila slabih posledic ali kakih druge škode. Obenem pa se mož v zadnjem času ne bavi več s tem poslom, ker mu je ameriška zaloga pošla. Državni pravdnik nazivlje obtoženeca kot mazača po poklicu in obrtu. Lotil se je vseh boleznih notranjih in vnanjih in dajal različna zdravila. Ljudje so trumoma hodili k zdravniku na grič, pri čemer je mož tudi veliko zaslužil, kar znači dejstvo, da je danes večkratni posestnik. Trdi, da je kaznen še prejemajna in predlaga da se še primerno zviša. — Senat je po kratkem posvetovanju zavrnil vzklic in potrdil prvo sodbo.

Sokolstvo.

Sokol Koroška Bela — Javnost. Priprave za razvitje prapora se z vsakim dnem izpopolnjujejo. Zletni lepki so razposlani vsem br. društvom gorenske sokolske župe. Vabljeni pa so tudi ljubljanske društva. Spored prireditve je sledeča: V soboto ob 20. uri je svečana bakljada z obhodom skozi Javnost in Koroško Belo. Pevski zbor in godba privedita podoknico kumici s. Bajželj in br. starosti. V nedeljo 28. je pri jutranjih vlakih ob 9. uri sprejem gostov na kolodvoru. Ob 11. uri je odhod na slavnostni prostor k razviti in vpisovanju v spomnsko knjigo. Ob 15. uri je pričetek javne telovadbe. Nato je ljudska veselica. Pri prireditvah sodelujejo godba kovinarjev, sok. pevski zbor z Jesenic, pevsko društvo »Sava« in pri plesu salonski orkester. Vožnja je proti izkazilu zletnih izkaznic na progh drž. železnice polovična.

Starina med Sokoli, Mozirski Sokol, praznuje 28. maja svojo štiridesetletnico s telovadbo in veliko slavnostjo. Mehka solnca trata ob Savinji, z drevjem in slam Trnave od narave same okrašena, bo v log spremenjenem pozorišču narodne svečanosti, ki se bo ob zvokih Mariborske godbe slavila s planinsko veselostjo. Komur se ne bo dovolj godba, bajno razsvetljeno plesišče na vodi, šotori z mrzlimi in toplimi okrepčili vseh vrst, ta bo imel svoje veselje na rajanju okrog rajnja, kjer bude Sumadinec pekel jančke. Še drugi planinski občitaji bodo vsakega gosta bogato oskodovali za majhen trud udeležbe. Pri dopoldanskih vlakih čakajo na Rečici ob Paki vozovi, da se bodo lahko vsakdo peljal na slavnostni prostor, odkoder bo z očmi lahko poletel na vrh Ojstrice. Za poznejši odhod večernih vlakov je poskrbljeno, čas se še naznani. Pravi veseljaki pa se odpelejo z godbo in vozovi v ponedeljek zjutraj. Kdor pa se ne straši tritretturnega sprehoda čez trate in spomiadni gozd, mahne jo kar iz Paške vasi po markirani poti.

Mladinski oddelk Sokola I. priredi v nedeljo dne 21. maja 1922 ob 10.30 na Taboru predavanje za moški naraščaj. Predava br. Jeras »Sokolčič« — komitaa.

Ob priliki godovanja br. Ivan Zupančiča se je nabralo za Sokola I. K 1.150. Ob isti priliki je zbralo br. omizje železniških uradnikov K 1000. Bratska hvala vsem darovalcem.

Herms — Primorje. Na prostoru Ilirije se vrši v nedeljo dne 21. t. m. ob pol 18 uri prijateljska nogometna tekma med moštvi naslovnih klubov. Herms, ki je izšel iz pomladanskih prvenstvenih teken kot prvak drugorazrednih moštev goji lepo skupno igro in razpolaga z močno napadalo vrsto. Smatrati ga je torej kot resnega in opasnega nasprotnika Primorja, ki ima dobro in poirtvalno obrambo. Igra domačih moštev obeta biti jako zanimiva, ter nuditi občinstvu res športni užitek. Kot predtekma se vrši ob 16. uri prvenstvena tekma med Ilirijo III. in Svobodo Moste rez. Med odmorom tekme Primorje — Herms se vrše lahkoatletične tekme v teku. Vstopnina za obe tekmi skupna.

Gledališče in glasba.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani. Drama. Sobota, 20. maja »Madame Sans Gene« Izven.

Nedelja, 21. maja »Marija Stuar«e. Gostovanje tragedije ge. Marije Vere iz Beograda. Izven.

Ponedeljek, 22. maja »Madame Sans Gene«. B.

Začetek poletnega abonmana. Torek, 23. maja zaprtlo.

Sobota, 20. maja »Lakme«. D. Nedelja, 21. maja »Luiza«. Izven. Ponedeljek, 22. maja zaprtlo. Torek, 23. maja vojska predstava »Bajaja«. Izven.

Na koncertnem sporedu Jugoslovenskega Akademskoga Glasbenega Društva »Mladost iz Zagreba, ki se vrši v ponedeljek dne 22. maja ob 8. uri zvečer v dvorani Filharmonične družbe so najboljšje jugoslovenske zborovske kompozicije, katere poje zbor Mladosti na svoji koncertni turneji po Angliji. Zastopani so najboljji jugoslovenski skladatelji, kot Manojlovič, Milojevič, Mokranjac, Dobronič, Hatze, Konjevič, Jozefovič, Stolzer ter Dev in Fajgelj. Večina na spored postavljenih kompozicij do danes še ni bila nikjer proizvajana.

Pevski zbor kubanske kozaške vojske s 30 člani pod dirigentom Seluhinom priredi dne 6. junija t. l. v opernem gledališču velik koncert, na kar občinstvo že danes opozarjamo. Zbor bo proizvajal kozaške, ukrajinske in ruske narodne pesmi.

Sentjakovski gledališki oder v Ljubljani, Florjanski ul. 27. I. Danes v soboto zadnjič izvrstna veseligr »Nebesa na zemlji«. Več na lepahki.

Koncert jugoslovenskega akademskoga glasbenega društva »Mladost« iz Zagreba. Po tolikih pevskih koncertih v minoli sezoni bomo v ponedeljek zvečer, dne 22. maja poslušali v dvorani Filharmonične družbe koncert zagrebških akademikov, ki poidejo koncertirat na Anglesko. Vzpred koncerta kaže, da ima zbor veliko ambicijo. Najnovejše skladbe modernih jugoslovenskih skladateljev zahtevajo tehnično izvirjene pevce. Čuli bomo pa tudi jugoslovenske narodne pesmi. Škoda, da je na vzporedu le en slovenski zbor, O. Devova »Kvišku plava moje hrepenenje«, katero je prvič izvajala na nekem koncertu med vojno Glasbena Matica. — Verjajamo, da je sedanji čas za koncert malo primeren, ker smo po dolgih deževnih dnevih komaj dočkali pomladnega vremena, v katerem vse hiti v naravo, toda vseeno opozarjamo našo koncertno publiko, da gotovo obišče koncert »Mladosti«. Skoro smo prepričani, da mu ne bo žal. Kako bi bilo nam pri srcu, če bi n. pr. Zagreb omalovaževal koncert Glasbene Maticе, ki ga želi tam privediti po sedanji koncertni turneji?

Na zagrebški operi gostuje v Mozartovem Don Juanu v naslovni vlogi Marko Vuškovič.

Knjizevnost in umetnost.

Ivan Cankar: Romantične duše. Ravnomar je izšel v založbi L. Schwentnerja Cankarjev dramatični prvenc, ki je bil napisan pred več nego 20. leti. To dramatično sliko v treh dejanjih je prvotno smatral ranjki Cankar za nezrelo delo in je njejn tisk zabranil, v nameri, da je predala. Toda rokopis je ostal nepopravljen in Schwentner ga sedaj obelodanjuje v prvotni obliki. Za študij Cankarjevih prvih miselnih snovi bo delo nudilo izredne zanimive stvari. O knjigi prinesemo poseben poročilo, Broš. stane 12 Din., vezana 18 Din.

Album slik avstrijske strahovlade in jugoslovenskega osvobojenja.

Izšel je album slik, kakoršnega imajo Čehi in drugi avstrijskega robstva osvobodjeni narodi, le Jugoslovani doslej še nismo imeli tega zgodovinsko važnega dokumenta. S trudem in žrtvami je zbral g. B. H. slike ter jih izdal v ličnem albumu. Album obsega 16 slik iz dobe avstrijske strahovlade med svetovno vojno, divljanje avstrijske soldateske, obešanje in streljanje zavednih Čehov, Slovencev in Hrvatov, slike čeških lexionarjev itd. Drugi del obsega 16 slik jugoslovenskega osvobojenja: manifestacije v Zagrebu, na Reki itd., prisega Narodnega viječa Jugoslaviji oktobra 1918, jugoslovenska vojska v Zagrebu, na Reki itd.

Ta album bi naj imel vsak zaveden Jugoslovani kot spomin na zgodovinsko dobo avstrijske strahovlade in jugoslovenskega osvobojenja. Izdala in založila ga je Zvezna tiskarna v Ljubljani. Cena 30 Din, po pošti 1 in pol Din več. Razpošilja se le, če se denar naprej pošlje. Dobiva se tudi po knjižarnah. Trgovci preprodajalci dobe popust.

Društvene vesti.

Društvo sluš. fil. fak. priredi na uni-versi v zbornici javno predavanje v nedeljo dne 21. t. m. ob 10. Predava gosp. univerz. prof. dr. L. Hauptmann: Priroda in zgodovina v jugoslovenskem razvoju I. Vstop prost.

Prostovoljno gasilno društvo na Brezovici vzprizori v nedeljo dne 21. t. m. v katoliškem domu narodno igro s petjem »Rokovnjača«. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Konec ob pol 6. Igra se na praznik 25. t. m. ponovi. Cisti dobiček je namenjen za nabavo novih cevi. Tovariši iz bližnje okolice dobrodošli! Po predstavi prijateljski sestanek v gostilni Velkavrh.

Prostovoljno gasilno društvo v Račjem priredi dne 9. julija veliko vrtno veselico, na kar je sedaj opozarja sosednja društva, kakor tudi slavno občinstvo. Veselica bo ena najlepših v okolici in so že priprave v polnem teku. Natančnejši sporod sledi.

Prostovoljno gasilno društvo Zalog-Sp. Kašelj vabi na veselico, ki se vrši 21. maja v Zalogu. Igra godba dravske divizije.

Podružnica Ferjalnega Saveza na uni-versi v Ljubljani gostuje v nedeljo 21. t. m. na »Ljudskem odru« v Ljubljani s igrami »Volkovska igra s petjem in »Doktor Hribar« veseloigro. Cisti dobiček je namenjen vpostavitvi ferjalnega doma na Bledu. Predprodaja vstopnic v trgovini Gajšek sv. Petra cesta 2, v prodajalni kat. tisk. društva (preje Ničman) Kopitarjeva ulica 3. in v trafikii g. Sušnik, sv. Petra cesta 52.

Einsteina teorija. Društvo »Soča« opozarja svoje člane in vse prijatelje društva »Soča«, da predava danes v soboto dne 20. t. m. ob pol 9. zvečer v prostorih hotela Lloyd gospod prof. dr. Cadež o Einsteini teoriji. Po predavanju poje ZJZ. Ker bo predavanje zelo zanimivo in poudčno vabi k obilni udeležbi odbor.

Vsa prostovoljna gasilna društva v občini št. Vid pri Ljubljani prirede v nedeljo 21. t. m. ob 1. popoldne veliko gasilsko vajo v Mednem pri St. Vidu. Po vaji živahna vrtna veselica z izbranim sporodom. Cisti dobiček se vporabi v kritje stroškov. — nastalih pri nabavi nove brigalne za gas. društvo Mednol Prijatelji gasilstva iskreno vabljeni!

»Pohorske poš«. Pesmi. Založil Janko Glasler. Izdala in založila Zvezna tiskarna v Ljubljani, Marijin trg št. 8. Cena broš. zvezku 4 Din, vez. 5 Din.

»Novi roki št. 5. je izšla s sledečo vsebino: 1. Ivan Albrecht: Tja v ogrado. 2. Leopoldina Leskovec: Ko smo spali. 3. Cvetko Golar: Senica in čimkovec. 4. Anton Batagelj: Racek. 5. Fr. Milčinski: Zgodbe kraljeviča Marka. 6. Fr. Lipaht: Čudodelni sod. 7. A. Bucik: Zakaj z ostrimi in volk. 9. J. Ribičič: Ovna. 10. Fouk in zabava. 11. Kotiček malih.

Artur Schnitzer šestdesetletnik. Dunajski pesnik, romanopisec in dramatik Artur Schnitzer je dopolnil 15. t. m. šesti deseto leto. V začetku svoje umetniške karijere je pisal lirčne pesmi. Vsa njegova poznejša dela prevreva nazor skeptika in fatalista, kateremu je življenje zagonetka. On vidi v smrti to, kar je stalno in pozitivno. Melanholični Anatol in sladka devojka (Süsses Mädel) sta glavna tipa vseh njegovih del. Pri nas poznamo njegovo dramsko delo »Ljubimkanja«, katero je z nekaterimi črtami v prozi uglašil češki skladatelj Eric Neumann in smo jo v našem gledališču čuli pod Talichovo taktirko. Največ priznanja pa tudi hudega odpora je rodil Schnitzerjev »Reigen«, ki je psihologija spolnega življenja, kakoršna se javlja v tipu najnižjih slojev tja do fine, aristokratske družbe. Zaradi uprizorjanja »Reigena« je bilo pred časom na Dunaju mnogo hrupa, v gledališču in parlamentu. Igra je bila pa zopet dovoljena. V vseh Schnitzerjevih delih je glavni motiv ljubezen, napada pa pogosto družbino moralo in njepojme o časti.

Izšel je album slik, kakoršnega imajo Čehi in drugi avstrijskega robstva osvobodjeni narodi, le Jugoslovani doslej še nismo imeli tega zgodovinsko važnega dokumenta. S trudem in žrtvami je zbral g. B. H. slike ter jih izdal v ličnem albumu. Album obsega 16 slik iz dobe avstrijske strahovlade med svetovno vojno, divljanje avstrijske soldateske, obešanje in streljanje zavednih Čehov, Slovencev in Hrvatov, slike čeških lexionarjev itd. Drugi del obsega 16 slik jugoslovenskega osvobojenja: manifestacije v Zagrebu, na Reki itd., prisega Narodnega viječa Jugoslaviji oktobra 1918, jugoslovenska vojska v Zagrebu, na Reki itd.

Ta album bi naj imel vsak zaveden Jugoslovani kot spomin na zgodovinsko dobo avstrijske strahovlade in jugoslovenskega osvobojenja. Izdala in založila ga je Zvezna tiskarna v Ljubljani. Cena 30 Din, po pošti 1 in pol Din več. Razpošilja se le, če se denar naprej pošlje. Dobiva se tudi po knjižarnah. Trgovci preprodajalci dobe popust.

Kaj je Elsafluid — to se zna!

Lekarnar Feller — Stukica!

Eksport

Veletrgovina haloških vin

MALI OGLASI

PRODAJA:

ENONADSTROPNA hiša z malim vrtom in dobro urejeno pekarno v mestu Maribor z vodovodom in električno razsvetljavo. Kupen 1. avgusta t. l. stanovanje na razpolago. Mesečna najemina K 1.700. Cena \$50.000 K. Za 80 usoč kron prodajalec počaka. Naslov: M. Grgič, Maribor, Pod mostom 16. 894

OTROŠKI VOZICEK, dobro ohranjen po ugodni ceni. Poizve se Komenskega ulica 36-I. 881

POSESTVO v industrijskem kraju ob glavni cesti blizu železnice, obstoječe iz dobrodoče trgovine z vso opravilo in potrebnimi materiali in kletjo, stanovanjska enonadstropna hiša z lepim vrtom in gospodarskimi poslopji in 5 oralov zemljišča, t. j. travniki, 2 sadna vrta in njivami. Ob vrtu vodna moč in izvrsten studenec pred hišo. Ponudbe pod »Stara trdka«, na upravo lista. 880

GOSTILNA na dobrem prostoru v industrijskem kraju pri Okrajni cesti, 18 oralov zemljiškega posestva z in pol orala vinograda. Natančnejša pojasnila daje samo osebno Alojzij Luršak, gostilničar, Pragersko. 891

LEP DOM s pol orala zemlje ob lepi cesti v bližini Celja. Pripravno tudi za obrtnika. Cena 120.000 kron. — Naslov: Fr. Tomažič, Ostrožno št. 30 pri Celju. 883

KRASNO POSESTVO v lepem kraju z gospodarskim poslopjem, njivami, travnikom in gozdom, skupaj 64 oralov sveta, oddaljeno pol ure od kolodvora. Cena Din. 300.000. J. M. Kandija 59 pri Novemestu. 883

KUPI:

POLSUHIH bukovič drv, vsako množino na vagonu kupi St. Praznik, Celje. 888

SLUŽBE:

VEČ MLAJŠIH STROJEVODIJ j. z. išče primerne službe. Grede tudi izven Slovenije. Ponudbe pod »Strojevodja n.oz.« na upravo lista. 887

POPOLNOMA SAMOSTOJNEGA, pošteznega vsestranskega zanesljivega, trznega knjigovodjo išče velika stavbena industrija. Prednost imajo oni, ki so že delovali v enaki stroki in ki obvladujejo srbo-hrvaščino v govoru in pisavi (cirilica). Reflektira se le na gospode z lepim nastopom, ki so vajeni tudi potovanja. Prepise sprideval z navedbo referenc in pogoje je poslati s sliko na upravo lista pod »Solidnost«. 862

STROJNIK in strojni ključničar z daljšo prakso išče službe, najraje pri lesnem podjetju. Nastop takoj. Ponudbe na upravo l. pod št. 892.

RAZNO:

MORSKA TRAVA za madrace v vsaki množini se dobi najceneje pri Sever et comp., Ljubljana, Wolfova ul. 12. 868

POZOR! Zavarujte poljake pridelke proti toči, gozdove proti požarom. Zvišajte zavarovalnino proti požaru in nezgodam. Sklenite življenjska zavarovanja z enkratnim plačilom. Pojasnila in naročitve prevzame »Jadranska zavarovalna družba«. Glavni zastop v Celju, Lava št. 22. 830

LASNICARSKA delavnica, Albin Sinkovec, Vič pri Ljubljani opozarja cenjene interese na razstavljenih predmetih v izložbi geografskega urada za pospeševanje t. Dunajska c. 22.

Zenitne ponudbe

INTELIGENTEN OROZNIK, narednik z nekaj prihranjenim denarjem in malim posestvom, sedaj narednik or. postaje v prijazen mestecu blizu Beograda žali tem potom znanja v staro 20-25 let, neizmadeljavane preteklosti, veselo gospodinjstva in s pamerno svoto denarja. Prednost imajo oni, ki so veselo srbo-hrvaščine. Dopise s sliko pod »Srečna bodočnost 24.5.« na upravo lista. 890

MLAD, simpatičen, premožen trgovec in posestnik zelišča in znanja v svrhu ako vije ženitve z pohrajenem, plemenito gospodično od 18 do 22 let. Samo resne ponudbe s sliko ne brez posredstva, na upravo lista. Stroga tajnost zadržana. 889

Skoloske potrebnosti za člane, članice in naraščajo kakor tudi sukno za kroj priporočila trdka

A. & E. SKABERNE

Ljubljana, Mestni trg 10.

Premog in cement

prodaja najcenejše

H. PETRIČ, Ljubljana, skladišče Baiken.

P. n. gospodinja, šivilje, krojače, čevljarje, in sedlarje opozarjamo, da se dobijo zopet najboljši šivalni stroji

„Gritzner“

v vseh opremanj material predvojni, cene najnižje edino le pri

Josip Petelincu

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Pouk v vezenju brezplačen!

Istotam igle, olje, vse nadomestne dele za vse sisteme šivalnih strojev in koles. — Potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce, sedlarje, toaletno modno blago, srajce, kravate, ščetke, palice.

Galanterija, gumbi, na veliko in malo!

Najnižje cene! **Točna postrežba!**

Med. univ.

Dr. Rudolf Zaletel

bo začel ordinirati v torek dne 23. maja redno vsaki dan od 9—11 ure dopoldne in od 2—4 ure popoldne na Sv. Petra cesti št. 5./II nadstropje desno.

KORANIT zajamčeno pravi asbestni škrlj za kritje streh.

Zaloga pri krovcu Fr. Fujanu

Ljubljana, Ilovica 48.

GONILNI JERMENI

jermenje za šivalne stroje — strojeno goveje usnje za dokolenice priporočila po najcenejših dnevnik cenah tovarna usnja Hermann Berg, Maribor.

Razpis gradbe.

Mestna hranilnica ljubljanska razpisuje gradbo nove 4nadstropne stanovanjske hiše v Ljubljani Dalmatinova ulica.

Načrti, popis zgradbe s proračunanimi merami in stavbeni pogoji so na vpogled pri tajništvu hranilnice (Prešernova ulica 3) vsak delavnik od 8. do 12. ure.

Skupno ponudbo za vsa dela je vložiti do vštetelega 27. t. m. 12. ure opoldan.

Hranilnica pri oddaji gradbe ni vezana na najnižjo ponudbo.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice ljubljanske.

Krajevni repertorij za Slovenijo izide v prihodnjih dneh.

Isti obsega vse kraje v Sloveniji in Prekmurju z dodatkom slovensko — nemško — madjarskim besedilom krajev.

Ker naklada ni visoka, prosimo, da nam vsi zainteresirani takoj javijo svoja naročila, ker pozneje knjige ne bo več dobili. Cena knjige je 40 Din.

Uredništvo „Adresarja za Slovenijo“.

Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

Moji ljubčki

živalske slike za naše malčke, na trdem kartonu.

Cena 8 dinarjev.

V Zvezni knjigarni

Ljubljana, Marijin trg 8.

Slovenska trgovska delniška družba v Ljubljani.

Poziv k subskripciji novih delnic.

Redni občini zbor Slovenske trgovske delniške družbe v Ljubljani je sklenil dne 18. marca t. l. zvišati delniško glavnico

od K 5,000.000-- na K 8,000.000--

z izdajo

7500 novih delnic á K 400-- nominale

pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podlagi dveh starih delnic eno novo á K 440:— prištevisi 5% obresti od nominale K 400:— od 1. jan. 1922 do dneva vplačila.
2. Novi delničarji dobe delnice po kurzu K 480:—, prištevisi 5% obresti od nominale K 400:— od 1. januarja 1922 do dneva vplačila.
3. Delnice druge emisije participirajo na čistem dobičku za leto 1922.
4. Nove delnice se bodo izročile proti vrnitvi začasnega potrdila podpisovateljem takoj po končani subskripciji.
5. Repartitcijo delnic za nove delničarje si pridržuje upravni svet.
6. Podpisovanje delnic nove emisije se vrši od 10. V. do 31. V. 1922, in sicer pri:
 - a) Slovenski trgovski delniški družbi, Ljubljana, Resljeva cesta št. 22.;
 - b) Slovenski trgovski delniški družbi, skladišče Rakek;
 - c) Slovenski eskomptni banki, Ljubljana in pri vseh njenih podružnicah, in sicer: Novo mesto, Rakek, Slovenji gradec in menjalnici Slov. eskomptne banke v Ljubljani, Kolodvorska ulica;
 - d) Trgovski banki d. d., Ljubljana, Beethovnova ul. št. 10. in Trgovski banki d. d., podružnica v Mariboru.
7. Delnice se bodo izdajale v komadih á 1, 5 in 25 delnic.

Naša družba posluje specijelno v kolonijalni in špicerijski stroki samo na debelo. Ima svoje poslovne prostore in skladišča v lastni hiši, Resljeva cesta št. 22 blizu glavnega kolodvora. Vzdržuje tudi veliko skladišče na Rakeku in sicer s špicerijskim, kolonijalnim blagom ter deželnimi pridelki.

Delokrog družbe postaja čimdalje večji, poslovanje se je že dosedaj razvijalo povsem povoljno, a v bodoče se utegne razviti tako, da sedanja sicer visoka delniška glavnica nikakor ne bo zadoščala.

Zato je potrebno, da se udeležijo sleherni stari delničar pa tudi sploh vsak trgovec na deželi podpisovanja novih delnic, da bodo v bodoče naša zaloga tako bogata in tako raznovrstna, kakor si želijo to naši trgovci delničarji.

V. Ljubljani, dne 4. maja 1922.

Upravni svet Slovenske trgovske delniške družbe v Ljubljani.

Tesarskega polirja

prvovrstno kvalificiranega izvežbanega v otranju za železo-betonske konstrukcije sprejme takoj „Slograd“ d. d. tehn. pisarna v tovarni Keršič. Spodnja Šiška.

Skladišče suhe robe krtič in metel iz rižove slame

Bienezucht & Co., Wien III., Veithgasse 7
Telefon 5148. VI., Gumpendorferstr. 35.
Telefon 5708.

Ustanovljena leta 1863.

PARKETNE deščice

dobavlja in polaga v mestu in na deželi

Anton Bokal, Ljubljana

Slomškova ulica št. 19.
Telefon 527.

Smrekove in jelove hlode

kupim takoj v vsaki množini in debelini, v dolžini od 4-16 m; **Ivan Zakotnik**, mestni tesarski mojster, parna žaga Ljubljana, Dunajska c. 46.

Knjiga s slikami za zabavo in pouk našim malim

MOJ ZVERINJAK

izvod 20 K

v Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marijin trg št. 8.

Ogrska salama

Mesnega oddelka „GOSPODARSKE ZVEZE“ v Ljubljani, je pravkar dozorela.

Izdelek je prvovrstnega okusa.

Razprodaja počenši s 15. majem

kg po Din. 64--

V poštinih zavitkih od 5 kg dalje.

Umetni led

Mesnega oddelka, „GOSPODARSKE ZVEZE“ v Ljubljani.

V ploščah po 11 kg.

Dnevna produkcija 2000 kg.

Plošča ledu Din. 13--

Večjim naročnikom dostavljamo led vsako jutro na dom.